

рішення, які приймаються відносно управління ризиками, повинні бути відображені в бухгалтерському обліку як господарські факти, які мають вплив на всі види активів, зобов'язань і власний капітал підприємства.

Для цього слід ідентифікувати та класифікувати факти господарського життя, пов'язані з ризиком (на фактичні (ті, які відбулися) та потенційні (можливі)); здійснити оцінку ймовірності отриманих чи втрачених вигід, пов'язаних з ризиком; обрати та обґрунтувати способи обліку об'єктів в обліковій політиці відповідно до завдань управління ризиками; здійснити вибір методичного інструментарію управління ризиками в бухгалтерському обліку (створення резервів, оцінка за справедливою вартістю, переоцінка, зміна облікових оцінок тощо); здійснити оцінку зміни вартості об'єктів бухгалтерського обліку під впливом ризику.

Це дозволить підвищити достовірність та інформативність фінансової звітності підприємства, що забезпечить інформаційну основу для прийняття ефективних управлінських рішень щодо виходу з кризових ситуацій.

*Л. А. Буркова,
кандидат економічних наук, доцент кафедри обліку,
оподаткування, публічного управління та адміністрування,
ДВНЗ «Криворізький національний університет»,
м. Кривий Ріг, Україна*

ПОДАТКОВИЙ МЕНЕДЖМЕНТ ТА АДМІНІСТРУВАННЯ ПОДАТКІВ: ПІДХОДИ ДО ВИЗНАЧЕННЯ В СИСТЕМІ УПРАВЛІННЯ ПІДПРИЄМСТВОМ

Найважливішим елементом фінансів держави є податки, які складають майже 90% державних й муніципальних бюджетних потоків. Податковий менеджмент є складовою загальної структури управлінських органів держави і разом з тим виступає як найважливіша ланка фінансового механізму в цілому. Управління податковою системою являє собою складову частину загальної системи управління фінансами країни, але, як здається, не є досконалим.

Нині питання проблем та перспектив розвитку податкового менеджменту є предметом пильної уваги та дискусій науковців. Цей напрямок базується на симбіозі теорії менеджменту та практики справляння податків і як напрямок наукових досліджень виник порівняно недавно.

Не зменшуючи значимості проведених досліджень в окресленому напрямку, слід зазначити, що деякі аспекти зазначеної проблеми й дотепер є дискусійними серед науковців й потребують подальших досліджень. Крім того, розглядаючи проблеми розвитку податкового менеджменту, науковці здебільшого приділяють увагу питанням адмініструванню податків. Але податковий менеджмент – це не тільки чітке виконання законодавчих актів та інструкцій вищестоящих органів управління. Вважаємо, що податковий менеджмент необхідно досліджувати не лише з точки зору податкової науки, а й з позицій класичного менеджменту.

Крім того, проведений аналіз літературних джерел дозволив установити, що немає єдності в поглядах науковців на трактування сутності поняття «податковий менеджмент» та його видів. Це пояснюється існуванням різних наукових шкіл, напрямків і завдань дослідження.

Крім того, деякими науковцями ототожнюються поняття адміністрування податків та податковий менеджмент, що, як здається, є недостатньо коректним та призводить до плутанини у їх трактуванні. Отже, розглянемо ці поняття детальніше.

Сутність категорії «адміністрування податків» визначена на законодавчому рівні. Так, згідно Податкового Кодексу України [1] адміністрування податків, зборів, митних платежів, єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування та інших платежів відповідно до законодавства, контроль за дотриманням якого покладено на контролюючі органи – це сукупність рішень та процедур контролюючих органів і дій їх посадових осіб, що визначають інституційну структуру податкових та митних відносин, організовують ідентифікацію, облік платників податків і платників єдиного внеску та об'єктів оподаткування, забезпечують сервісне обслуговування платників податків, організацію та контроль за сплатою податків, зборів, платежів відповідно до порядку, встановленого законом.

На відміну від категорії «адміністрування податків» на сьогодні основних положень нормативно-правового визначення в Україні сутності поняття «податковий менеджмент», його видів, особливостей функціонування тощо не передбачено, хоча дане поняття активно використовується. Зазначене призвело до існування безлічі підходів до вивчення поняття «податковий менеджмент», що підтверджує багатоваріантність його сутності, як економічної категорії. Результати проведеного аналізу літературних джерел узагальнено у табл. 1.

Таблиця 1

Визначення сутності поняття «податковий менеджмент»

№ з/п	Автори	Визначення поняття
1.	Ю. В. Мельник, В. В. Юрченко, Н. В. Богданова [2], Б. В. Сіденко, О. В. Мелентьєва [3], П. К. Бечко, Н. В. Лиса [4]	Система державного і корпоративного управління податковими потоками шляхом використання науково обґрунтованих ринкових форм і методів та ухвалення рішень у сфері управління податковими доходами і податковими витратами на макро- і мікрорівнях.
2.	М. Н. Скворцов [5]	Організаційно-методичний механізм, убудований у всі функціональні структури управління – виробництвом, наукою, соціально-культурною сферою, АПК тощо.
3.	Д. І. Дема, І. В. Шевчук [6]	Сукупність прийомів та методів цілеспрямованого впливу на відносини з приводу розподілу ВВП з метою формування централізованого грошового фонду держави засобами оподаткування та створення сприятливих умов для розвитку економіки та соціальної сфери.
4.	П. В. Пузирьова [7]	Завершальна стадія управління оподаткуванням, яка провадиться шляхом застосування науково обґрунтованих методів встановлення ступеня відповідності практики оподаткування положенням розробленої податкової політики.

Ознайомившись з найбільш поширеними визначеннями категорії «податковий менеджмент», які використовуються в науковому термінологічному обігу, встановлено, що на сьогодні існують різноманітні формулювання, які визначають його сутність, що вже є визнанням складності в розумінні цієї категорії.

Пропонуємо під податковим менеджментом розуміти сукупність прийомів та методів цілеспрямованого управління податковими потоками на державному, регіональному, корпоративному та персональному рівнях з метою формування відповідного рівня бюджету засобами оподаткування та створення сприятливих умов для розвитку економіки країни та її соціальної сфери.

Список використаних джерел

1. Податковий кодекс України від 02.12.2010 № 2755-VI (зі змінами та доповненнями). – Режим доступу: <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/2755-17>
2. Мельник Ю.В., Юрченко В.В., Богданова Н.В. Вступ до податкового менеджменту: навч.-метод. посіб. / Мельник Ю.В., Юрченко В.В., Богданова Н.В.– К: Центр учбової літератури, 2012. – 50 с.
3. Сіденко Б.В. Модернізація податкової служби / Сіденко Б.В., Мелентьєва О.В.// Zbiórraportównaukowych. „Postępy w nauce w ostatnich latach. Nowychrozwiązań”. (28.12.2012 - 30.12.2012) - Warszawa: Wydawca: Sp. z o.o. «Diamondtradingtour», 2012. – С. 6-9.
4. Бечко П. К., Лиса Н. В. Податковий менеджмент: навч. посіб. [для студ. вищ. навч. закл.] / П. К. Бечко, Н. В. Лиса – К.: Центр учбової літератури, 2009. — 288 с.
5. Скворцов М. Н. Податковий менеджмент. – Кн. 2: Податковий менеджмент в умовах становлення і розвитку ринкової економіки / За ред. В. П. Давидової; Центр перепідготовки та підвищення кваліфікації керівних кадрів органів Державної податкової служби України. – К.: Кондор, 2007. – 416 С.
6. Дема Д. І. Податковий менеджмент: адміністрування податків і зборів: навч. посіб. / Д. І. Дема, І. В. Шевчук; за заг ред. Д. І. Дема. – Житомир: ЖНАЕУ, 2014. – 323 С.
7. Пузирьова П.В. Характеристика податкового менеджменту та ознаки його ефективності в сучасних умовах / П. В. Пузирьова, Ю. Г. Ковальська // Формування ринкових відносин в Україні. – 2012. – №2. – С. 36–39.

N. O. Holiver

PhD, ass, prof., head of foreign languages dept.,

Kyryvi Rih National University,

Kyryvi Rih-city, Ukraine

EDUCATION AUDIT AS PART OF THE PROCESS OF HIGHER EDUCATION REFORMING IN UKRAINE

At the present stage of civilized society development, integration processes in the European educational space, require transforming the national higher education system correspond to the main principles of the Bologna process, the key position which supports higher education quality

The concept of "education audit" in Switzerland, Spain, UK, Italy, Holland interpreted in terms of instrumental audit; Denmark, Finland and Norway – in terms of quality audit; Germany – in terms of system accreditation [4, p. 97].